

*Ивана Лазих Коњик, Вања Миљковић, Милица Божић Синчук,
Слободан Новокмет**

Институт за српски језик САНУ, Београд

ГРАЂА ЗА РЕЧНИК НЕОЛОГИЗАМА

(Први део – 2025)

У претходна два броја часописа „Новоречје“ (бр. 10 и 11) представили смо део грађе за нови онлајн речник неологизама српског језика *Српски речник неологизама 21. века* (Нео21), коју смо прикупљали током 2024. године. У овом броју доносимо први део нове грађе прикупљене у 2025. години.

Методологија прикупљања неологизама остала је иста: континуирано ослушкујемо и пратимо лексичке иновације у савременом српском језику у усменим и писаним изворима, настојећи да уочене неологизме проверимо у онлајн изворима – новинским и медијским текстовима, пословним презентацијама, на друштвеним мрежама, форумима, блоговима, у коментарима и сл. Проверу, такође, вршимо и у доступним електронским корпусима српског језика.

Циљ је да прикупимо и лексикографски обрадимо лексичке иновације које су се појавиле у српском језику у 21. веку и представимо их у кориснички предусретљивом онлајн-речнику. Посебну пажњу обраћамо на најновије неологизме који се свакодневно појављују у језику. Настојимо да прикупимо што више примера из различитих контекста како бисмо што прецизније одредили њихово значење и установили степен њихове устаљености у општој употреби, јер је то један од основних критеријума на основу којег процењујемо сврсисходност њиховог уношења у речник.

Грађу за речник неологизама Нео21 припремили су лексикографи Института за српски језик САНУ – *Ивана Лазих Коњик, Вања Миљковић, Милица Божић Синчук и Слободан Новокмет*. Уредничку обраду грађе извршили су *Вања Миљковић и Ивана Лазих Коњик*.

Позивамо све оне који воле језичке иновације да нам шаљу нове речи и изразе на адресу часописа „Новоречје“.

* ivana.konjik@isj.sanu.ac.rs; ORCID: 0000-0003-0840-0140. vanja.miljkovic@isj.sanu.ac.rs; ORCID: 0000-0003-2290-3844. milica.sincuk@isj.sanu.ac.rs; ORCID: 0000-0001-9662-1968. slobodan.novokmet@isj.sanu.ac.rs; ORCID: 0000-0003-0071-7194.

Списак уобичајених скраћеница:

енгл. – енглески

ж – женски род

м – мушки род

мн. – множина

несвр. – глагол несвршеног вида

прид. – придев

с – средњи род

свр. – глагол свршеног вида

Чланак одреднице обухвата граматичке податке, етимологију, тематску област којој одредница припада, семантичку дефиницију, различите варијанте и облике, синонине и испоређења, илустративне примере који показују реч у употреби, као и извор из којег су преузети ти примери.

АИ / **АИ** [скраћеница за енгл. artificial intelligence, AI]

• *вештачка интелигенција*. Такође и: **ВИ** — Veštačka inteligencija (AI) bi mogla da dovede do izumiranja čovečanstva, upozorili su neki stručnjaci. [bbc.com](https://www.bbc.com) 3.6.2023. Уколико се правилно користи, вештачка интелигенција (АИ) може да уштеди време и ресурсе државним службама у обављању својих делатности. [politika.rs](https://www.politika.rs) 22.11.2024. Отпуштанја zbog AI-ja: stvarna promena ili marketinška maska? [itnetwork.rs](https://www.itnetwork.rs) 11.11.2025. • као придев — Ђао, ја сам Lila i ја сам прва српска AI influencerка. [blic.rs](https://www.blic.rs) 9.2.2025. Kontroverzni AI influenceri: Da li brendovi treba da ih sponzorišu? [youtube.com](https://www.youtube.com/) / [BBC News na srpskom] AI inženjer (AI Engineer) je stručnjak koji koristi tehnologije veštačke inteligencije za rešavanje kompleksnih problema i unapređenje poslovnih procesa. Oni razvijaju, treniraju i implementiraju AI modele koji mogu analizirati velike količine podataka, prepoznati obrasce i donositi informisane odluke. Njihov rad obuhvata širok spektar aktivnosti, od programiranja i obrade podataka do integracije AI rešenja u poslovne sisteme i održavanja tih rešenja kako bi ostala efikasna i pouzdana. [its.edu.rs](https://www.its.edu.rs)

анбоксинг м [енгл. unboxing] *друштвене мреже*

видео снимак у којем се приказује процес распакивања новог производа, обично неког техничког уређаја, уз изношење првих утисака о производу. — Evo unboxing našeg novog dušeka MemoSilver Premium Plus 25! [instagram.com/vitapur_srbija/](https://www.instagram.com/vitapur_srbija/) окт. 2024. Najnoviji video koji je objavila kompa-

nija Intel se može nazvati najveći „unboxing“ u istoriji jer je u pitanju otpačivanje EUV litografske mašine koja se koristi u proizvodnji procesora, vredne preko 400 miliona američkih dolara. benchmark.rs 6. mart 2024. Anboksing motor-na testera stihl ms 170. youtube.com 2024.

андроид м [енгл. Android, заштићено име] *рачунарство*

• (Андроид) *назив за популаран мобилни оперативни систем који је развила компанија Google.* — Коју verziju sistema Android подржава ваša апликација? support.microsoft.com Апликација која „гута“ батерију на Androidu. danas.rs 1.6.2025. Android 16 dolazi brže nego obično i već je potvrđeno da je dostigao željenu stabilnost na Beta 3 verziji. blic.rs 9.4.2025. • као придев: *који користи Андроид оперативни систем:* андроид телефон, андроид уређај и сл. — Android mobilni telefoni su najpopularniji izbor korisnika širom sveta zbog svoje prilagodljivosti, širokog izbora modela i raznovrsnih funkcija. trgoban.rs

анђеоска коса [према енгл. angel hair chocolate] *кулинарство*

врста чоколаде са пуњењем од традиционалне турске посласнице риштанџе, пистаћа, ваниле, малине и нара. — Рецепт за „anđeosku kosu“: Novi čokoladni hit koji je zamenio Dubai čokoladu! ona.telegraf.rs (у наслову) 1.4.2025. "Anđeoska kosa" zamenila Dubai čokoladu zena.blic.rs 26.3.2025. "Angel Hair Chocolate" je inovativna poslastica koja kombinuje tradicionalne i moderne ukuse zena.blic.rs 26.3.2025.

антидрон пушка *техника, војска*

електронски преносиви уређај за ометање рада дрона који изгледом подсећа на пушку (користи се у војним, безбедносним и приватним системима заштите како би се спречило неовлашћено снимање или шпијунажа). Такође и: **антидрон, електромагнетна пушка, електромагнетска пушка, противдроновска пушка, противдронска пушка** (забеležено у Оташевић Ђ., Речник нових речи 2, 2024), **ометач дрона, дрон ометач, антидрон систем, антидрон ометач.** — Да је реč о visokоризичној посети било је јасно и prethodnih дана, а нарочито јуче, када је главни град Hrvatske bio okovan policijom, снајперистима, а коришћене су чак и антидрон пушке. [PDRS 1.0 / blic.rs](https://pdrs.1.0/blic.rs) 13.2.2018. Министарство унутрашњих послова ... демантује наведене дезинформације, истичући да је на наведеној фотографији анти-дрон пушка, која је у употреби у циљу безбедносне заштите председника Републике. politika.rs 16.3.2025. Антидрон пушка није могла да

произведе онакав ефекат све да је употребљена. Употребљено је нешто много јаче. 021.rs (у коментару) 17.3.2025.

аперол м [Aperol, од фр. apero, apéritif аперитив] *пиће*

горки ликер интензивно наранџасте боје у којем има поморанџе и другог ароматичног биља (пореклом из Италије). — Aperol је legendarni italijanski aperitiv prepoznatljiv po svojoj jarko narandžastoj boji, laganoj gorčini i osvežavajućem citrusnom ukusu. Nastao još 1919. godine u Padovi, Aperol је данас simbol опуштених trenutaka i дружења, posebno poznat kroz kulтни koktel – Aperol Spritz. theboxshop.rs

аперол шприц / Aperol Spritz [Aperol; нем. spritzen, попрскати, разблажити] *пиће*

коктел направљен од аперола, соде воде и пенушаваог вина. — Ne morate da budete koktel majstor da biste znali kako da napravite jedan od najpopularnijih letnjih koktela – Aperol Spritz. danas.rs 6.06.2024. Kоктели: Aperol špric frans.rs/menu/kokteli/ (у наслову)

ацетат м [енгл. acetate, од лат. acetum, сирће и -ate со]

врста свиленасте полусинтетичке тканине добијене прерадом целулозе. — Gledam haljine na Revolve-u i mnogo haljina koje koštaju oko 400-600 funti je napravljeno od acetata i poliestera. reddit.com Sastav, spoljašnji sloj, Acetat 100% massimodutti.com

ацетатна фолија [према енгл. acetate foil] *кулинарство*

танка, провидна или полупровидна фолија од целулозног ацетата која се употребљава за филовање и декорисање торти и колача. — Acetatna folija dimenzija 20×90 cm koristi se kao pomoć pri filovanju torti. kutijeitacnezatorteikolace.rs Acetatna folija је велика помоћ при филванју и декорисанју торти, колача и мини tortica. cecinbiospajz.rs Zнate već da koristim acetatne folije da bi moje torte bile savršeno ravne. facebook.com/mojedjakonijee 2.2.2021.

бабл-ти м [према енгл. bubble tea, назив потекао од пене настале мућкањем] *пиће*

*напитак од леденог чаја помешаног са млеком или воћним соком и малим куглицама од тапиоке, пореклом са Тајвана. Такође и: **балон чај**,*

боба — Bubble tea stigao i u Novi Sad: Klinци "poludeli" за овим освежавајућим напјтком mojnovisad.com (у наслову) 28.10.2022. У последњих неколико година, бабл ти је освојио и западни свет, посебно САД, Канаду, Аустралију и Европу. magazin.politika.rs 7.2.202.

балон чај *ниће*

Такође и: **бабл-ти, боба** — Biseri tapioke ... su duša balon čaja zbog svoje strukture poput gumenih bombona. danas.rs 4.1.2023.

бензинац *м техника*

аутомобил са мотором на унутрашње сагоревање који користи бензин; мотор таквог аутомобила. — Dvolitarski benzinac uparen sa elektromotorom u ovom slučaju isporučuje čak 184 KS. nova.rs 29.9.2021. Hibridno vozilo ima dva motora, jedan klasičan benzinac ili dizelaš a drugi elektromotor. mondo.rs 26.6.2020. Benzinac ili dizelaš, pitanje je sad prodajadelova.rs (у наслову) 15.1.2024. Benzinac ima боје performanse u odnosu na dizelaša: dostižu веће brzine, startniji су, udobniji i vozači često кажу да “klize po putevima”. superkviz.rs

бинцабилан *прид. колоквијално*

погодан за бинцовање (непрекидно гледање више епизода неке серије, више филмова или садржаја одједном), гледљив. — Evo još nekoliko Max naslova novijeg datuma koji su nas držali budnim do kasno, dakle, provereno bindžabilno. [instagram.com/p/DI1VoxJoJlb/](https://www.instagram.com/p/DI1VoxJoJlb/) 24.4.2025. Trejler za drugu sezonu izgleda podjednako prijatno za oko, prijateljski настројено, simpatično i bindžabilno. dedamilorad.com 6.10.2019.

бјути-блендер *м [енгл. beauty blender] козметика*

сунђер (обично у облику јајета) за равномерно наношење и блендирање, размазивање течне иминке (пудера, коректора, руменила и сл.). — Bјuti blender – Kako se pravilno koristi i pere? rs-mangoshop.com 15.10.2024. Kako da pravilno očistite četkice, beauty blender i ostalu opremu za šminkanje? wannabemagazine.com

блеклистовати *свр. [према енгл. black list] колоквијално*

ставити на црну листу, означити или прогласити некога непожељним, осумњиченим и сл. — Da je pravde, takve ljude treba bleklistovati u svim

agencijama plus na bukingu pa da na letovanje mogu ubuduće samo u svom šatoru, posto za bolje nisu. [facebook.com](https://www.facebook.com) (у коментару) 9.4.2021. Мени су једном блеклистовали страницу са препорученим програмима јер је постојао линк за директно скидање одличног TrueCrypt софтвера који се више не развија од стране оригиналног тима. [kompijuterias.com](https://www.kompijuterias.com) 9.5.2026.

блендање с, блендирање с, блендовање с *козметика*

глаголска именица од блендати, блендирати, блендовати. — Blendanje šminke dok je fiksator još vlažan može produžiti postojanost proizvoda. [wannabemagazine.com](https://www.wannabemagazine.com) Kada ste naneli šminku, koristite beauty blender za blendiranje. [milly.rs](https://www.milly.rs) 5.9.2023. Beauty blender je specifičan sunder za šminkanje, dizajniran za savršeno nanošenje i blendovanje tečnih i kremastih proizvoda na koži. [rs-mangoshop.com](https://www.rs-mangoshop.com) 15.10.2024.

блендати, -ам несвр., **блендирати, -ирам** несвр., **блендовати, -ујем** несвр. *козметика*

утаквавањем размазивати, уједначавати течну шминку (пудер, коректор, руменило и др.) чинећи прелазе мање уочљивим, природнијим. — Nanesite svaku nijansu kao kratku, čistu liniju jednu pored druge na liniji vilice (ili vratu). Nemojte ih odmah blendati. [mogujatosama.rs](https://www.mogujatosama.rs) 19.5.2025. Kako pravilno blendati senke na očima? [sminkerka.com](https://www.sminkerka.com) 16.1.2019. Ovaj kozmetički прибор veoma jednostavno, brzo i ravnomerno nanosi i blendira tečnu podlogu. [dm.rs](https://www.dm.rs) Dvostrani stik za konturisanje lica, kremaste teksture ... Може се надградивати и лако се blendује. [alexandar-cosmetics.com](https://www.alexandar-cosmetics.com)

блогосфера ж [енгл. *blogosphere*] *дигиталне технологије*

скуп свих (или одређених) блогова, њихових аутора (блогера) и пратилаца на интернету. — Блогосфера треба да успостави етички кодекс и механизме за заштиту приватности људи. [politika.rs](https://www.politika.rs) 1.6.2008. Vraćam se već prvog, drugog u mesecu u blogosferu i nadam se ne pravim više ovakve pauze. [PDRS 1.0 /digolubovic.com](https://www.pdrs.1.0/digolubovic.com) 2013. Ukoliko ste deo, ili samo povremeni posetilac, blogosfere često se desi da ostavite i neki komentar ukoliko vas neki članak ili diskusija intrigira na nekom blogu/sajtu. [PDRS 1.0 / megablog.rs](https://www.pdrs.1.0/megablog.rs) 2012. ExYu blogosfera [facebook.com/groups/exyublogosfera/](https://www.facebook.com/groups/exyublogosfera/) (група на Фејсбукју)

блокадер м *друштво*

особа која учествује у блокади, најчешће у оквиру протеста, ради остваривања одређених захтева (често с погрдним призвуком у говору

противника таквих протеста); посебно студент који учествује у студентским блокадама у Србији 2024/2025. године (често с погрдним призвуком у говору медија наклоњених власти). — Vulinovi blokaderi otišli sa karije N1, zaposleni u Erport situju ih ispratili aplauzom i uzvikivali "ćaci, ćaci". direktno.rs 13.3.2025. Блокадери се боре за Устав а крше га novosti.rs (у наслову) 09. 02. 2025. Studenti blokaderi i njihovi organizatori ne mogu da se skupe ni kako bi snimili spot! informer.rs 13.2.2025. Студент медицине открио језиву истину: блокадери праве журке поред мртвих тела људи који су своја тела завештали науци vaseljenska.net (у наслову) 29.1.2025.

боба ж [према енгл. boba tea, од кинеског boba, назив за велике куглице тапиоке које се налазе у чају, а дословно: велике груди, жена са великим грудима] *пиће*

Такође и: **бابل-ти, балон чај** — Бабл ти (bubble tea) или "боба" је напитак који се састоји од чаја, млека или воћног сока и куглица од тапиоке, које се жваћу између гутљаја. magazin.politika.rs 7.2.2024. • као придев: Опрезно са boba чајем: Popularna tinejdžerska poslastica može da bude opasna zdravlje.kurir.rs (у наслову) 12.10.2023.

бриош м [фр. brioches] *кулинарство*

• *врста француског хлеба или пецива обогаћеног јајима, путером и млеком.* — Бриош: Француски слатки хлеб, замирисаће целим домом novosti.rs 1.9.2024. (у наслову) • као придев: *који је направљен од таквог теста.* — Brioš zemičke koje će vas sigurno oduševiti! mimiskingdom.com 12.11.2018. Francuski brioš hleb - ukusan dodatak svakom obroku n1info.rs (у наслову) 14.1.2023.

будни прозор

период између два спавања у којем је беба будна. — Da bi razumeli na koji način treba trenirati bebin san, neophodno je da znate šta su budni prozori kod beba. Можемо их дефинисати овако: Budni prozori su vreme kada je beba budna između spavanja. rastimozdravo.com Budni prozori prema uzrastu bebe bebac.com.

вај-фај м / **ви-фи** м / Wi-Fi [енгл. Wi-Fi] *информатика, технологија*

• *технологија за бежично повезивање електронских уређаја (мобилног телефона, лаптопа, телевизора и сл.) на интернет преко радио та-*

ласа. — Укупно 500 општина добиће бесплатан вај-фај на Западном Балкану, у оквиру Плана раста Европске уније. politika.rs 2.4.2025. • *приступна тачка или мрежа која омогућава бежични интернет.* — Проверите да ли је Wi-Fi укључен. Затим га искључите и поново укључите да бисте се поново повезали. support.google.com • као придев: *који користи ову технологију.* — Вај-фај уређај састоји се од једне једине штампане картце, која се поставља у један од празних места у компјутеру. glasamerike.net 1.8.2005. Велика брзина воза предвидљиво отежава вај-фај антенама у вагону. politika.rs 4.8.2025.

ветрогенератор м енергетика

уређај налик ветрењачи који претвара снагу ветра у електричну енергију помоћу специјалне елисе и генератора. Такође и: **ветротурбина.** — Lopatice vetrogeneratora, ključni delovi za preuzimanje energije vetra, i danas se usavršavaju. planeta.org.rs 2011. Овог лета је почела и изградња првог од два ветропарка – „Малибунар“ који се састоји од четири ветрогенератора инсталисане снаге од осам мегавата. dnevnik.rs 29.8.2017. Ветропарк ће чинити 20 ветрогенератора укупне снаге 66 MW. rtv.rs 28.11.2024.

ветроенергија ж енергетика

енергија добијена искоришћавањем снаге ветра помоћу ветротурбина, која се најчешће претвара у електричну енергију. — Vetroenergija je prošle godine obezbedila 20% struje u Evropi mondo.rs (у наслову) 13.1.2025. *Индустрија ветроенергије данас запошљава око 33.500 људи.* beta.rs 2.6.2025.

ветропарк м енергетика

већи број ветротурбина постављених на једном месту за производњу електричне енергије, ветроелектрана. — Ветропаркови, осмишљени да производе јефтинију енергију и смањују испуштање угљен-диоксида у атмосферу, могу да буду и претња по природу. bbc.com 15.6.2021. Отворен први ветропарк у Источној Србији – снабдевање струјом за 75.000 домаћинстава rts.rs (у наслову) 15.5.2024. У општини Ковачица отворен је ветропарк „Ковачица“, који је ... највећа оперативна електрана те врсте у Републици Србији. start013.rs 20.9.2019.

ветротурбина м *енергетика*

Такође и: **ветрогенератор**. — За подизање ветротурбине био је коришћен кран висок 120 метара. dnevnik.rs 29.8.2017. Najveća ветротурбина на свету, са rotorом пречника 260 метара, почела да производи струју у Kini klima101.rs 31.7.2023. Iako су ветротурбине једна од најбољих технологија за производњу електричне енергије... нису без одређених еколошких утицаја. benchmark.rs 25.8.2024.

вештачка интелигенција (скраћеница ВИ) [према енгл. artificial intelligence]

• *област рачунарских наука која се бави развојем система и програма који могу да обављају задатке за које је иначе потребна људска интелигенција.* — Вештачка интелигенција, као брзорастућа област која свету доноси велике промене, постаје све важнија тема и у Србији. [PDRS 1.0 / centaron-line.org](http://PDRS.1.0/centaron-line.org) • *способност рачунарских система или алгоритама да имитирају интелигентно људско понашање; рачунар, рачунарски систем или скуп алгоритама који имају ову способност.* — Вештачка интелигенција све чеšће постаје претња љубавним везама и браковима. blic.rs 29.5.2025. Upotreba вештачке интелигенције шири се вртоглавом брзином. bbc.com 26.7.2025.

ВИ

скраћеница за вештачку интелигенцију. Такође и: **АИ** — Професор Тјери наводи да је „misleћа“ VI немогућа зато што је bestelesna. rts.rs 19.5.2025. Испитује се и употреба ВИ за развој лекова. rts.rs 22.2.2025.

видеограф м [према енгл. videographer]

особа која професионално снима и израђује (монтира, подешава музику, звук и др.) видео садржаје (нпр. венчања, крштења, концерте, рекламе, за друштвене мреже и др.). — Редакција Zoomer тражи видеографе nuns.rs (у наслову) 7.6.2021. Као видеографу, мој посао је да од кадрова са вашег венчања направим трајну улазницу у ваше успомене. nikolamatic.rs Видеограф је особа која се бави снимањем и креирањем видео садржаја. startuj.infostud.com

видеографија ж

снимање и израда видео садржаја (монтажа, подешавање звука, музике, ефеката, и др.) као занимање, професија. — Svakodnevne активности видеографа су: снимање видео садржаја, уређивање видео материјала ... праћење трендова у свету видеографије. startuj.infostud.com Pre nego što viknete „Акција!“,

naučite kako da oživite priču pomoću naših saveta i tehnika za videografiju. canon.rs

ВОКАЛИСТКИЊА Ж

певачица у музичкој групи. — Прве фестивалске вечери ... публици ће се представити виолинисткиња и вокалисткиња Јелена Попржан. politika.rs 30.9.2021. Vokalistkinja i kompozitorka Robin Mekel ... u svom izrazu vešto ukršta džez, soul, pop, gospel, bluz i tzv. američku pesmaricu. nedeljnik.rs 17.10.2024.

ГВАША М (Ж) / ГУАША М (Ж) [енгл. gua sha, према кинеском називу] *здравље, лепота*

• *масажа лица или тела помоћу равног камена која потиче из традиционалне кинеске медицине.* — Da li znate da tradicionalni kineski tretman masaže lica gua sha može da učini čuda za vašu kožu? alexandar-cosmetics.com 30.9.2022. Gua sha je vrlo učinkovita tehnika – ne samo da poboljšava cirkulaciju limfne tečnosti, već podstiče i protok krvi. sofi.rs 14.12.2024. Gua sha je prvobitno bio usmeren na ruke, noge i leđa, ali nije trebalo mnogo vremena da se otkrije njegovo blagotvorno dejstvo na kožu. marieclaire.rs 22.5.2023. • *нарочит камен од жада, кварца и сл. материјала који се користи за масажу лица или тела.* — Ohlađeni gua sha za lice će vam pomoći da se oslobodite napetosti na licu. sofi.rs • као придев: *који се односи на такву масажу.* — Gua sha masaža lica deo je kineske tradicionalne medicine. alexandar-cosmetics.com 30.9.2022. Ako se gua sha kamen koristi pravilno, može pružiti zaista zadovoljavajuće rezultate. journal.rs 27. јан. 2025. Prvobitni gua sha alat mogao se napraviti od bilo kojeg predmeta koje su kineske žene imale u kući. n1info.rs/ 18.11.2022. Gvaša tehnika je za vas instagram.com 14.4.2025. Set od hirurškog nerđajućeg čelika. Sastoji se od rolera i gvaša (guasha) pločice. holitimed.rs

ГЕЛАСТ, -а, о прид.

који садржи гел, који личи на гел. — Jedna supena kašika samlevenih čia semenki pomešana sa tri supene kašike vode, formira gelastu strukturu koja ima ekvivalent jednog jajeta. strada.rs 1.12.2024. U šerpicu stavite 2 kašike lanenog semena i prelijte sa 1 šoljom vode. Pustite da proključa, zatim smanjite vatru i kuvajte još 10 minuta dok smesa ne postane gusta i gelasta. lepolice.com 27.5.2024. Ista gelasta smesa se može koristiti da zameni polovinu količine putera koji zahteva vaš recept. lepotaizdravlje.rs 4.2.2015.

генерација бета [према енгл. gen(eration) Beta]

генерација рођених између 2025. и 2039. године. — Generacija Alfa su klinci rođeni od 2010. do 2024. godine dok će predstavnici generacije Beta biti rođena od 2025. do 2039. godine. [a1.rs 11.10.2022.](#) Дечаџи који су на свет дошли у првој секунди ове године ... нису само прва деца у Србији рођена у 2025. години, већ и први припадници бета генерације у нашој земљи. [politika.rs 19.1.2025.](#)

геноцидаш м политика, неформално

особа која се сматра извршиоцем геноцида или припадником народа/групе оптужене за геноцид (често као увредљива етикета, приликом засноване или незасноване оптужбе). — Kovačević је додао да ли, према ријечима Bakira Izetbegovića, то значи да су сви из Републике Српске извршили наводни геноцид. - Да ли то значи да сам и ја "genocidaš" који сам тада имао 12 година? [lat.rtrs.tv 12.7.2024.](#)

гепековати свр. колоквијално

стрпати силом некога у гепек аутомобила и одвести у непознатом правцу, отети. — Detalji strašne otmice u Novom Sadu: Otkriven razlog zbog kojeg је мушкарца (41) "gepekovan" [telegraf.rs \(у наслову\) 22.5.2017.](#) Dečak (15) дошао са оцем у полицију, па испричао ужас који је доживео: Тврди да је "gepekovan", одвезен у шуму, па брутално претућен! [blic.rs \(у наслову\) 23.5.2025.](#)

два (тачка) нула / 2.0

техника, информатика • ознака за унапређену, новију верзију неког софтвера, технолошког производа или интернет платформе: Web 2.0, апликација 2.0. • колоквијално, користи се као придев за означавање нове, унапређене, редефинисане или трансформисане верзије нечега (концепта, производа, услуге, личности, друштвене или културне појаве итд.). — Tanke су границе између неких појмова у последње време - на пример испуњени или неиспуњени захтеви. Autokomanda или autogol, studenti или studenti два тачка нула. [nova.rs](#) Биће ово треће јавно гледање TED говора ... Prethodnih nedelja обрађене су теме „Технологија: од повезаности до изолације” и „Љубав 2.0”. [soinfo.org 8.2.2018.](#) Чинjenice о студентима у блокади и студентима 2.0 [danas.rs \(у наслову\) 11.3.2025.](#)

дегустациони прид.

који се односи на дегустацију, који је намењен за дегустацију, који се дегустира и сл. — Произвођачи традиционалних производа су подржани у успостављању дегустационих центара традиционалне производње. zlatibor.rs 5.12.2016. Да свој ego hrani на неким другим трpezama, шеф Branko Kisić је показао откривајући да идеја о четри дегустациона менија, која су однедавно у понуди није његова. cafebarrestoran.rs 4.11.2022.

деинфлуенсинг м [енгл. deinfluencing] *друштвене мреже*

активност на друштвеним мрежама супротна инфлуенсингу, којом се пратиоцима саветује да не купују одређени производ или да генерално смање потрошњу. — Fride је заправо одлично искористила нови trend који се појавио на TikTok. Назван је „deinfluencing“ и показује како influenceri подстићу пратиоце да неки производ – не купују. grazia.rs 8.7.2023. Овај termin треба да представља супротност добро познатој култури influensinga. Pitali смо се, да ли је deinfluencing само његова нова verzija? socialclub.rs 23.10.2024.

дермокозметика ж [енгл. dermocosmetics; дермо (од грч. derma) + козметика] *козметика*

козметика која има дерматолошки тестиран састав и често се примењује као допуна медицинском третману коже. — Dermokozmetika је посебна категорија козметике која испуњава најстроже захтеве farmaceutske industrije. benu.rs Истражили смо шта је дермокозметика, какве препарате обухвата, те по чему се разликује од standardних козметичких производа. beautydesk.rs 21.10.2023. Dermokozmetika уманjuje crvenilo, poboljšava elastičnost i hidrataciju, a uključuje i antiage negu. bazaar.rs

дермокозметички прид. *козметика*

који се односи на дермокозметику, који има дерматолошки тестиран састав, намењен нези и медицинском третману коже. — Dermokozmetički производи развијени су кроз rigorozna naučna istraživanja. beautydesk.rs 21. 10. 2023. Ostali dermokozmetički preparati kamilica.rs (у наслову) 22.1.2024.

деинфлуенсер м [енгл. deinfluencer] *друштвене мреже*

особа која на друштвеним мрежама одвраћа друге од куповине одређеног производа или генерално промовише смањење потрошње. — Deinfluenseri позивају потрошаче да не купују одређене производе, често уз образложење да су непотребни, precenjeni или jednostavno neefikasni. socialclub.rs

23.10.2024. Deinfluenseri su pronašli način da kritikuju proizvode koje promovišu njihove popularnije „kolege“. forbes.n1info.rs 24.3.2024.

ДИЗЕЛАШ м техника

аутомобил са мотором на унутрашње сагоревање који користи дизел; мотор таквог аутомобила. Још и: **ДИЗЕЛ АУТОМОБИЛ**, **ДИЗЕЛ ВОЗИЛО** — Hibridno vozilo ima dva motora, jedan klasičan benzinac ili dizelaš a drugi elektromotor. mondo.rs 26. јун 2020. Na ovo pitanje benzinac ili dizelaš nije lako dati odgovor, a odgovor zavisi od svote koje imate za kupovinu. testoviauautomobila.rs 28.11.2023. Mitovi o dizelašima [поднаслов] U sklopu različitih mitova o automobilima, postoji sijaset zabluda o dizel motorima. prodajadelova.rs 15.1.2024.

ДИНСТАЊЕ с политика, експресивно

глаголска именица од динстати. — Posle "pumpanja", sledi "din-stanje" 021.rs (у наслову) 18.3.2025.

ДИНСТАТИ несвр. политика, експресивно

ново значење: упорно и дуготрајно вршити притисак на власт како би се постигле промене, истрајно протестовати (употребљава се у студентском и грађанском протестном говору током 2025.). — Nakon velikog protesta i "pumpanja" u Beogradu u javnosti se proteklih nekoliko dana rupo i "dinsta". 021.rs 18.3.2025. Ja dinстам! Ти динсташ! Он се динста! Ми динстамо! Ви динстанте! Они се динстају! threads.com/@veljkovicpredrag 19.3.2025. Упркос киши, на Бранковом мосту се динста! instagram.com/blokjenas 23.3.2025. Динстамо у Краљеву x.com/jaksicmarko 16.4.2025.

ДОПАМИНСКИ ДЕТОКС / ДОПАМИНСКА ДЕТОКСИКАЦИЈА, ДОПАМИНСКИ ПОСТ [енгл. dopamine detox / dopamine fasting]

избегавање активности које стимулишу лучење хормона допамина (као што су прекомерно коришћење друштвених мрежа, видео игрица, гледање серија или преједање) ради здравијег начина живота и побољшања мотивације и пажње. — Da bi prekinuli loše navike, neki ljudi se okreću novom trendu koji se zove dopaminski detoks. zdravlje.kurir.rs 31.10.2024. Dopaminski post ili detoks, koristi se za smanjenje stimulansa, a metod je izveden iz tehnika kognitivno-bihejvioralne terapije koje se primenjuju kod bolesti zavisnosti. wannabemagazine.com Dopaminski detoks postaje sve popularniji u svetu kada je reč o popularnim psihološkim tehnikama koje podrazu-

mevaju ostvarenje balansa u životu. sensa.mondo.rs 7.2.2023. Dopaminska detoksikacija nije doslovno detoks, već se radi o odmoru od određenih navika za koje je poznato da pokreću sistem nagrađivanja u mozgu. zena.blic.rs 2.1.2023. Ukoliko vam je stalno potrebno da vas nešto stimuliše, moguće je čak da ste razvili određeni nivo zavisnosti. Upravo zato vam dopaminska detoksikacija može biti od velike koristi. magazin.novosti.rs 9.4.2024.

Дубаи као придев *кулинарство*

који у себи садржи дубаи чоколаду одн. састојке ове чоколаде (кадаиф, пистаће и чоколаду): дубаи палачинка, дубаи кроасан, дубаи чизкејк, дубаи тарт и сл. — Čokoladna Dubai torta – s pistaćima i 2 vrste čokolade vitkigurman.com (у наслову) 25.1.2025. Nakon čokolade, palačinke i krofne, stigao je jedinstveni Dubai sladoled! nedeljnik.rs 12.12.2024.

дубаи чоколада [енгл. Dubai chocolate; према граду Дубаију] *кулинарство*

чоколада пуњена филмом од пистаћа и кадаифа. — Pored cimet rol-nica, deserta koji u fokus stavljaju jesenje arome poput pekan oraha i kruški, internet i dalje dominantno osvaja viralna Dubai čokolada. journal.rs 15. нов. 2024. U Srbiji "Dubai čokolada" može da se kupi u prodavnici u jednoj prodavnici u Beogradu i bez obzira na visoku cenu prodaje se, narodski rečeno, "kao alva". blic.rs 5. дец. 2024.

думскролинг м [енгл. doomscrolling] *друштвене мреже*

стално проверавање вести и садржаја на друштвеним мрежама у потрази за најновијим информацијама, обично о узнемирујућим и негативним догађајима; непрекидно скрловање и прегледање видео и др. садржаја на друштвеним мрежама. — Када смо окружени лошим вијестима, углавном се с тим боримо на два начина. Први је да избјегавамо тему или пак опсесивно читамо сваки детаљ одређеног догађаја. За ово друго, осмишљена је и ријеч – думскролинг. glassrpske.com 23.3.2022. Aktivnost bez jasnog vremenskog trajanja, polupasivno gledanje u ekran dok na njemu nižemo stranice i stranice sadržaja, iako oduvek prisutna, doživela je svoju mutaciju u zloćudniju formu tokom COVID pandemije. Tako je dumskroling bio izazvan besomučnom potragom za pouzdanim i preciznim informacijama o virusu, broju slučajeva, simptomima, lečenju, vakcinaciji. radar.nova.rs 12.3.2024.

европосланик м политика

представник неке државе у Европском парламенту, члан Европског парламента. — Европосланик о protestима у Србији: Брисел се прерачунава и чека, али то се неће добро завршити danas.rs (у наслову) 1.7.2025. Поједини европосланици ... су се жестоко обрушили на Београд због потписивања двогодишњег Плана консултација између српског и руског министарства спољних послова. [PDRS 1.0 / novosti.rs](https://pdrs.1.0/novosti.rs)

европосланица ж политика

представница неке државе у Европском парламенту, чланица Европског парламента. — Европосланица за Н1: Србија са оваквом владом не може у ЕУ p1info.rs (у наслову) 9.7.2025. „Јасно је да ситуација постаје неиздржива и необјашњива за грађане Европске уније који се боре за једнакост и против корупције”, каже ова холандска европосланица, захтевајући да се ЕУ озбиљније позабави овим проблемом. [PDRS 1.0 / politika.rs](https://pdrs.1.0/politika.rs)

електричар м техника, колоквијално

ново значење: аутомобил који не користи гориво већ ради на електричну батерију, електрични аутомобил. — Ова Panda из Заставе неће имати шансе поред 5-тице. Зато и не почиње производња. Сад би први пут и ја купио електричара 5-тицу, за око куће тамо – вамо... autorepublika.com (у коментарима) 28.12.2024. Кинески или европски електричар? Да ли је копија (MG4Electric) боља од оригинала VW ID.3? vrelegume.rs (у наслову) 24. феб. 2025.

етикетирка ж

уређај или машина за лепљење етикете (налепнице) на амбалажу. — Ручна етикетирка MEM-360 служи за лепљење самолепљивих етикета из ролне на све врсте округле (валжасте) амбалаже. kupujemprodajem.com 12.3.2025. Аутоматска етикетирка за лепљење на тегле и покlopце TP-100 etiketirka.com Етикетирка се користи за причвршћивање етикета на производе, амбалажу или контејнере. bomaxa.rs

завиралити се свр. друштвене мреже

постати виралан, веома брзо се проширити путем интернета и друштвених мрежа (о објавама, видео снимцима, сликама, текстуалним садржајима или догађајима који изазивају велику пажњу). — Један видео и питање се завирало друштвеним мрежама. citymagazine.danas.rs 10.10.2024. Influenser Strahinja Jevtić, често дели на својим профилма на друштвеним мрежама

zanimljiv sadržaj, koji uvek nekako uspe da se zavirali. [citymagazine.danas.rs 23.02.2025.](http://citymagazine.danas.rs/23.02.2025)

ЗВУЧНИ ТОП *техника, војска*

уређај у виду нарочитог звучника који емитује усмерене звучне таласе велике јачине (користи се за контролу гомиле, упозоравање на опасност, у тактичке сврхе и сл. или за контролу климатских појава, разбијање града, смога и др.). — Javio se veliki broj građana koji je osetio dejstvo zvučnog topa na subotnjem protestu. [slobodnaevropa.org 17.3.2025.](http://slobodnaevropa.org/17.3.2025) Zvučni top protiv smoga: Genijalno rešenje poljskih naučnika kurir.rs (у наслову) 25.01.2022. Председница Скупштине Ана Брнабић, изјавила је данас да је прича о томе да је 15. марта употребљен звучни топ очигледна лаж. [politika.rs 17.3.2025.](http://politika.rs/17.3.2025)

змајево (змајско) воће [према енгл. dragon fruit] *воће*

тропска биљка Selenicereus из ф. Cactaceae, пореклом из Централне и Јужне Америке, чији се плод, који је округлог облика, са црвеном или жутом кором, белом или црвеном унутрашњости и ситним црним семенкама, употребљава као воће. Такође и: **питаја** — Jestivi deo zmajevog voća je zapravo njegova unutrašnjost, tačnije pulpa. Ona može biti bela ili crvena i poseduje male crne semenke slične onima koje poseduje kivi. [glossy.espreso.co.rs 21.5.2014.](http://glossy.espreso.co.rs/21.5.2014) Pitaја – zmajско воће (у наслову) [informonutri.wordpress.com 16.1.2016.](http://informonutri.wordpress.com/16.1.2016) Zmajеvo воће потиче из Centralне и Јужне Америке, али се сада узгаја у многим тропским и суптропским регионима широм света. [medik.rs 20.6.2024.](http://medik.rs/20.6.2024)

зорбинг м [енгл. zorbing] *спорт, забава*

забавна спортска активност у којој се особа котрља у великој провидној пластичној лопти, зорбу, по благо нагнутој или равној површини. — Zorbing je jedinstveno, energično i zabavno iskustvo koje većina dece nije doživela. Kotrljanje u velikoj gumenoj lopti je nešto što se dugo pamti. arena-funfactory.com Zorbing – adrenalina nikad dosta nova.rs (у наслову) 20.9.2023. Devetogodišnji dečak koji je na festivalu hrane i pića u Sautportu, Velika Britanija, učestovao u zorbingu bukvalno je poleteo oko šest metara uvis kada je dunuo jak vetar. [telegraf.rs 7.6.2023.](http://telegraf.rs/7.6.2023)

зорб-лопта ж, **зорбинг лопта** [према енгл. zorb] *спорт, забава*

• *велика пластична провидна лопта на надувавање у коју може да стане човек, која се користи за зорбинг.* — Video prikazuje drugu decu ka-

ko trče unutar odvojenih zorb lopti na naduvavanje u bazenu kada se iznenada pojavljuje dečak koji leti iznad drveća. telegraf.rs 7.6.2023. aligatorigraonica.rs Nema potrebe da se osećate zarobljeno ili klaustrofobično, jer jedinstvena konstrukcija zorbing lopte omogućava ulazak vazduha i svetlosti. arenafunfactory.com • као придев — Dodajte dozu uzbuđenja na dečijem rođendanu uz našu uzbudljivu Zorb Lopte uslugu!

изблендати свр. козметика

у тапкавањем размазати, уједначити течну шминку (пудер, коректор, сенку, руменило и др.) тако да се не виде груби, оштри прелазни. — Nemojte nanositi puderaste proizvode pre senke jer se neće dobro izblendati ukoliko su zajedno. objektiv.rs 30.1.2021. Rumenilo naneti na obraze, a zatim izblendati duž jagodica prema slepočnicama. rs.kryolan.com

инстаграмичан прид. [по називу друштвене мреже Инстаграм]
друштвене мреже

који је привлачан, допадљив, атрактиван или толико пожељан и у тренду да би био одличан за објављивање на Инстаграму. — Postalo je manje bitno šta jedete, već kako to izgleda i koliko je instagramično. novaenergija.net Dizajneri enterijera poboljšavaju i ulepšavaju okruženja. Znete onaj osećaj kad ugledate instagramično mesto... satagencija.com Posebno kada krenete da trčite ili hodate trke, pored fotografija sa staze dolaze medalje i sve ono što je instagramično i trijumfalno. belgraderunningclub.com 5. јун 2024. Aperol – nekada gorak liker, a danas instagramično i popularno piće širom sveta. cafebarrestoran.rs 21. јун 2024.

инстаграмично прилог, друштвене мреже

на инстаграмичан начин, допадљиво, атрактивно, у тренду. — A šta vi radite kada ne možete da spavate? ja evo analiziram zbog čega jedna osoba koja se baš trudi da živi instagramično i ima sve predispozicije da bude influencerka eno ima 25 lajkova po fotki x.com/anjastanisic 21. авг. 2019. Razdvoji kosu na više sitnih pramenova i jednostavno kreni da ih kačiš nasumično tako da dobiješ neobičnu frizuru koja će izgledati zanimljivo, ležerno i sasvim sigurno instagramično! wannabemagazine.com Budi instagramično fit i motiviši se uz novu Full Fit sportsku kolekciju. facebook.com 30. авг. 2019.

ИНЦЕЛ м [енгл. incel] *друштво*

• *мушкарац који не успева да успостави сексуалне и емотивне односе са особом супротног пола, због чега криви жене и мрзи све оне који су сексуално активни.* — Od 2014. godine, osobe koje se identifikuju kao inceli ubile su više od 50 ljudi u Kanadi i Sjedinjenim Državama. blic.rs 31.3.2025. • као придев: Incel zajednica је много више од делjenja проблематичног pornografskog sadržaja. Оно што је према, до сада објављеним prepiskama очигледно, jeste да ту ипак постоји један element incel kulture. talas.rs 11. 3. 2021.

ЈАДАРИТ м *минерал*

минерал литијума и бора. Такође и: **КРИПТОНИТ** — Ruda jadarit је mineral чије otkriće је dovelo до интересовања multinacionalne kompanije за Србију, али и масовних protesta у земљи. slobodnaevropa.org 3.12.2021. Деканка Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду, Биљана Аболмасов, у разговору за НИН је нагласила да јадарит апсолутно безбедно може да се извади на површину, уколико се испоштују стандарди вађења руде. politika.rs 16.8.2024.

КАЛИСТЕНИКА ж [према енгл. calisthenics, од грчк. κάλλος, лепота и sthenos, снага]

гимнастичке вежбе, тренинг код којег се користи тежина сопственог тела за јачање и обликовање мишића, углавном без употребе специјализоване опреме (нпр. склекови, скокови, згибови, чучњеви, трбушњаџи, издржају и др.). — Kalistenika је tip фитнес тренинга који користи gravitацију и тежину тела као примарни извор отпора. lepotaizdravlje.rs 30.5.2021. Kalistenika потиче још из древне Sparte и обухвата вежбе које се ослањају на телесну тежину и покрете који су предвиђени да повећају снагу, издржљивост, флексибилност и координацију. eleven11eleven.rs 8.4.2024. Nasuprot modernim teretanama и sofisticiranim фитнес машинама које се у њима налазе, постоји облик вежбања чији корени леже дубоко у историји – говоримо о kalistenika вежбању. eleven11eleven.rs 8.4.2024.

КАЛИСТЕНИЧКИ прид., **КАЛИСТЕНИЧНИ** прид.

који се односи на калистенику. — Стога, када је отпор који се ствара током калистеничког тренинга довољно висок, он постаје хипертрофичан и мишићна маса се може изградити. sr.healthy-food-near-me.com Све наведене калистеничке вежбе се могу изводити најмање 10-12 пута. sr.healthy-food-near-me.com Циљ истраживања је да се утврде ефекти програма калистеничких вежби на моторичке способности ученика основне школе. scindeks.ceon.rs 2020. Kombinu-

jući svoje kalisteničke veštine, on je kreirao trenažnu rutinu koja bi mu mogla doneti uspeh. muskimagazin.rs 30.8.2021. Kalistenička rutina Džima Džonsa, poznata kao Around the World Calisthenics Workout, izgleda ovako: zgibovi supersset ... sklekovi supersset. muskimagazin.rs 23. feb. 2022.

канапе (мн. канапеи) м [фр. canapé] *кулинарство*

мали комад хлеба, лиснатог теста или крекер на који се стављају намази, сир, месо, поврће и сл. додаци, који се служи као предјело или закуска. — Канапе чајна ... чајна, каскавалј, крем сир, ресена паприка slatka-kuca.rs Будући да се често служе током коктел забаве, често је пожељно да канапеи буду слани или зачињени sr.wikipedia.org

капуљаш м *друштво, колоквијално*

особа која носи капуљачу на глави како би прикрила свој идентитет док намерно изазива нереде обично по нечијем налогу. Такође и: **црнокапуљаш**. — Капуљаш уживо преноси пребијање опозиционара начелнику полиције Горану Радоњићу srbin.info (у наслову) 17.01.2025. То је кривично дело, исто ко и ови навijaчи-хулигани којима су дали полицијске униформе и опрему за разбијање демонстрација ... то су вуџићеове фаланге, тај капуљаш је из тог милјеа иначе не би крио лице. www.021.rs (у коментару) 12.11.2024.

карингтонка ж

буба из ф. Simulide, налик на црне мушице, само ситнија. Такође и **клинтонка, натовка**. — У неким деловима Београда људи су почели да се жале на већи број необичних инсеката, зову их „бубе клинтонке“, „натовке“ или „карингтонке“. rts.rs 10.7.2023. Клинтонке, познате и као „Карингтонке“ у народу, бубе су које изгледом подсећају на мале мушице, али имају много јаћи и непријатнији ујед. dnevnik.rs 17.5.2025.

карнивор дијета *здравље*

начин исхране заснован искључиво на уносу меса и производа животињског порекла, са циљем мршављења. Такође и: **месна дијета**. — Karnivor dijeta (у буквалном преводу „mesožderska“) има једноставно правило: једете само месо, а за кратко време губите велики број килограма. nova.rs 19.6.2020. Karnivor dijeta укључује месо, рибу, животињске и млечне производе espresso.co.rs 26.1.2024. Већина promotera karnivor dijete по правилу нема никаквог додир са науком или озбиљном медицином telegraf.rs 4.3.2024.

картомат м техника

аутомат за продају возних и др. карата. — Из „Србијавоза” објашњавају да неки од картомата привремено нису били у функцији услед техничких сметњи. politika.rs март 2022. Naveo је да се карте могу купити на *šalterima*, али и на *kartomatima* који су, додао је, постављени у свим станицама. [PDRS 1.0 / novosti.rs](http://PDRS.1.0/novosti.rs)

карусел м / **каросел** м [енгл. carousel] друштвене мреже

врста поста на Инстаграму који има могућност додавања више слика или видеа у једну објаву (користи се и као придев: карусел пост, карусел објава). — Не давите своје људе описом када у самом carouselу имају већ гомилу информација. profazadrmr.rs 30.8.2023. Како се објављују карусел постови на Инстаграму? profazadrmr.rs 30.8.2023. Carousel објаве су прави hit на Инстаграму. instagram.com 22.7.2024. Karosel post, као тренутно један од најкоришћенијих формата на instagramу, постао је један од најсвестранијих алата који мождаш користити за постизање циљева на instagramу. instagram.com 8.5.2020.

кафемат м, **кафомат** м техника

апарат за припремање кафе. — Мали кућни апарати – Апарати за kafу – Kafomat magnotron.rs Kafemat као са слике Мало коришћен у кућне сврхе kupujemprodajem.com (у огласу) јан. 2025.

кићанка ж

мали украс за кићење сватова, најчешће у виду гранчице рузмарина са траком у бојама српске заставе или са цвећем, перлицама и сл., који се качи на ревер или ставља као наруквица. — Још један video за све вас који спремате свадбу. Кићанка за ваше женске госте коју можете брзо и лако направити. pinterest.com Она или заједно са пријатељицом носе корпу препуну кићанки, спремне да украсе сватове на свадби. restoranamphora.co.rs 25. мај 2024.

КЛИНТОНКА ж (обично у множини: клинтонке) животиње

Такође и **карингтонка**, **натовка** — Бубе „klintonke“ легу се у близини великих река. n1info.rs 7.7.2023. У неким деловима Београда људи су почели да се жале на већи број необичних инсеката, зову их „bube klintonke“, „natovke“ или „karingtonke“. rts.rs 10.7.2023. Бубе „klintonke“ поново нападају: Лекар упозоравају- не чешите се! odjek.rs 22.7.2024. Klintonke, познате и као "Karingtonke" у народу, бубе су које изгледом подсећају на мале мушце, али имају много jaчи и непријатнији ујед. dnevnik.rs 17.5.2025.

коворкер м [енгл. coworker]

особа која ради у коворкингу, заједничком радном простору. — Dok grad spava, kovorkeri (co-worker) u Startit centru, vredno rade. rts.rs 12.11.2018. Mi imamo osam kovorkera koji su počeli da rade iz te zajednice i da zarađuju novac za sebe i svoju porodicu. [PDRS 1.0 / espreso.co.rs](https://pdrs.1.0/espreso.co.rs)

коворкинг м [енгл. coworking]

облик организовања рада тако да више особа, које нису запослене у истој компанији, користе заједнички радни простор и инфраструктуру. — Coworking štedi novac ithub.rs • као придев: — Коворкинг канцеларије имају бројне позитивне ефекте ... млади могу да раде у заједници, да сарађују и размењују искуства. dnevnik.rs 13.сеп. 2018. Novi trend među frilenserima sada je kovorking prostor. rtv.rs 29. apr. 2024. U našim coworking prostorima u Kralja Milana i na Trgu Nikole Pašića u Beogradu, upознаćете frilensere i ljude iz sveta startapa, ali i korporacija. ithub.rs

кокичаста плућа [према енгл. porcorn lung] медицина

болест малих дисајних путева, бронхиола (Bronchiolitis obliterans), код које долази до њиховог сужавања, оштећења и деформације плућног ткива. — S veјpa na inhalator: Tinejdžerka (17) obolela od kokičastih pluća, neizlečivog bronhiolitisa zdravlje.blic.rs (у наслову) 25.4.2025. „Kokičasta pluća“ mogu da se razviju i nakon izlaganja drugim toksičnim isparenјima, hemikalјima ili kao komplikacija respiratornih infekcija. danas.rs 22.5.2025.

корација м

занатлија који израђује коре за пите, гибанице, резанце за суну и сл. производе од теста. — Njegov pradeda Bora bio je među prvim koradžijama u Beogradu. pricesadusom.com 12.4.2019. Treća generacija koradžija u ovoj занатској радњи наставља професију бака Cvete која је давних година stigla u Beograd i osnovala radionicu za proizvodnju kora. hrana-pice-price.com 26.4.2022.

корацијски прид.

који се односи на корације и израду кора за пите, гибанице и сл. производе од теста. — Ljubav prema hrani, inovacijama u ishrani i porodičnoј tradiciji doveli su ga do koradžijskog zanata. pricesadusom.com 12.4.2019.

криптонит м [kryptonite, назив измишљеног минерала из стрипа о Супермену] *неформално*

Такође и: **јадарит**. — Ruda jadarit je mineral čije otkriće je dovelo do interesovanja multinacionalne kompanije za Srbiju, ali i masovnih protesta u zemlji. Ime je dobila po reci u Srbiji, a strani mediji su ga nazivali “kriptonitom” zbog neobičnog sastava iz filma naučne fantastike. slobodnaevropa.org/3.12.2021. Pričali su mi ljudi koji žive na raznim delovima planete Zemlje da su na prvim jutarnjim vestima na svojim lokalnim programima saznali o pronalasku kriptonita u Srbiji. [b92.net 19.6.2007](https://b92.net/19.6.2007).

крофл м [кроасан + вафл, према engl. croffle > croissant + waffle] *кулинарство*

врста слатког пецива, спој кроасана и вафла. — Slatkoterija objekat koji Vam nudi raznovrsne slatke krofle, spoj puterastog kroasana i hrskavog vafla. misterd.rs Dubai krofna, krofl i kornet samo u Slatkoteriji, vidimo se [instagram.com 20.10.2024](https://instagram.com/20.10.2024). Krofl nutela banana 80 grama. Kroasan ispečen kao vafl sa nutelom i bananom. misterd.rs

крутон (обично мн. крутони) м [фр. croûton, према croûte, кора] *кулинарство*

комад препеченог хлеба у облику коцкице, зачињен по жељи, који се обично додаје јелима, салатима, супама, чорбама. — I hrskavi i puni proteina: Neobični krutoni - preukusan dodatak za salate i potaže [plantbased.telegraf.rs 9. јун 2025](https://plantbased.telegraf.rs/9.jun.2025). (у наслову) Крутони су прво што нам падне на памет када имамо вишак хлеба који је почео да се суши. [gradskeinfo.rs 13. дец. 2022](https://gradskeinfo.rs/13.дец.2022). Za pripremu krutona odgovara svaki hleb, čak i stari. Nema veze da li je beo ili ražani. [bonapeti.rs 6. мај 2017](https://bonapeti.rs/6.maj.2017).

купац произвођач м [према енгл. prosumer > producer + consumer] *енергетика, екологија*

домаћинство које производи струју за сопствене потребе, најчешће помоћу соларних панела или других обновљивих извора, вишак произведене енергије испоручује, продаје електродистрибуцији, а у случају да његова потрошња превазиђе производњу, неопходну електричну енергију купује од електродистрибуције. Такође и: **прозјумер** — Pre podnošenja zahteva za zaključenje ugovora o potpunom snabdevanju sa ... neto obračunom snabdevaču, neophodno je da krajnji kupac izgradi proizvodni objekat (za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije, pri čemu se proizvedena električna energija koristi za snabdevanje sopstvene potrošnje, a višak pro-

izvedene električne energije isporučuje u prenosni sistem ...) i prilagodi merno mesto za sticanje statusa kupca-proizvođača, u skladu sa propisima i standardima. eps.rs U Srbiji je registrovano 744 domaćinstva koja su se odlučila da postanu tzv. kupci-proizvođači električne energije, kolokvijalno prozjumeri. danas.rs 28.2.2023.

купро м [енгл. cupro, скраћено од cuprammonium rayon, од лат. cuprum, бакар]

врста свиленкасте тканине на бази памука. — Cupro je nusproizvod u proizvodnji pamuka, pa je tehnički reč o recikliranom tekstilu. plezirmagazin.net 25.8.2021. Slično kao Tencel i Modal, kupro je materijal na biljnoj bazi koji se hemijski obrađuje da bi se proizvela tkanina. modnakapsula.com 16.7.2023.

лава кејк и **лава колач** [енгл. lava cake] *кулинарство*

чоколадни колач од печеног теста са течним чоколадним пуњењем које исицури (попут лаве) када се колач начне. — Lava kejk. Iako možda zvuči zlokolobno, mnogi ga vole zato što je ne samo ukusan, već i zabavan. novaekonomija.rs 9. јун 2024. Brza verzija čokoladnog lava kolača biće idealan način da se zasladite, a priprema traje svega pet minuta. ona.telegraf.rs 18. април 2024. Za 12 lava kolača potrebno je: 250g putera, 220g crne čokolade, 4 jaja, 160g šećera, 100g brašna. slatkadomacica.com 5. мај 2023. Lava kolač, osim što je preukusan, ima još jednu prednost u odnosu na ostale – ne morate da čekate da se ohladi jer je najlepší baš kada je topao. zena.blic.rs 4. април 2022. Lava cake je nastao sasvim slučajno, kao rezultat jedne katastrofe u kuhinji. kockicezivota.rs 8. април 2018.

лајфхак и **лајфхек** м (мн. лајфхакови и лајфхекови) [енгл. life hack]

једноставно решење, корисна идеја, савет како да се нешто брже, лакше или боље обави (у свакодневном животу), трик, фазон. Такође и: **хак/хек.** — Postoji lajf hak koji će vam pomoći da promenite stanje kože tako da izgledate mlađe za samo nedelju dana. lepotaizdravlje.rs 26. авг. 2022. Неки лајфхек како да научим 150 страна за сутра? x.com (у статусу) 25. нов. 2019.

ламинација ж [према енгл. eyebrow lamination] *козметика*

третман улепшавања обрва којим се обрве обликују тако да изгледају дефинисаније, подигнутије и пуније. Такође и: **лифтинг обрва** — U slučaju da imate pirsing na obrvama, poželjno je da ga skinete pre tretmana i ne nosite nekoliko sati nakon samog procesa laminacije. alexandar-cosmetics.com

6.6.2023. Ми смо издвојили проверене favorite нашег тима када је hype око laminacije obrva у питању. journal.rs 25.8.2023.

лиофилизатор м *техника*

уређај који се користи за лиофилизацију, сушење намирница замрзавањем. — Као што је и сама лиофилizација најсавременији процес прераде намирница, и наш лиофилizатор је урађен по највишим standardима. mikromotor.rs Представљамо наш избор лиофилizатора и сушаћа замрзаванјем у категорији Farmaceutске и hemijske. exapro.rs

лиофилизација ж [према енг. lyophilization] *технологија*

технологија конзервирања намирница, обично воћа или фармацеутских производа, путем сушења замрзавањем одн. уклањањем воде при ниским температурама под вакуумом, чиме се задржава текстура, боја, укус и хранљива вредност. — Сам процес лиофилizације се одвија тако што се дубоко замрзнута sirovina unosi у комору за лиофилizацију где се сушење одвија у апсолутном вакууму при температурама од -40 до -50 stepeni. agrotv.net 13.2.2019. Z.A. Fruit је лидер у индустрији производње воћа који нуди и услуге лиофилizације, посебно за воће попут jagoda, malina, вишанја, kupina и šljiva. zafruit.rs

лиофилизовати свр. *технологија*

извршити лиофилизацију, процес сушења намирница и других органских материја замрзавањем у вакууму. — Liofilizovati се могу све vrste hrane: meso, mleko и mlečni proizvodi, voće, povrće, lekovito bilje, šumski plodo-vi... ekarija.com 2.3.2021. Да би се намирнице могле лиофилизовати, услов је да оне морају бити органског порекла. phaidrabbg.bg.ac.rs Војиновић, Н. Циркулар-на економија и лиофилизација (специјалистички рад) 2024.

лиоцел м [енгл. lyocell, од грч. lysis, растварање + cell(ulose), целулоза]

врста полусинтетичке глатке, сјајне тканине добијене хемијском обрадом целулозе. — Scotch&Soda - Ženske pantalone од liocela fashionandfriends.com У последњих неколико година, liocel је постао прavi hit у свету mode и текстилне индустрије. zdravija.com 9.5.2025.

ЛИОЦЕЛНИ прид.

који је од лиоцела; који се односи на лиоцел. — Pored uvođenja liocelnih čaršava, JYSK u svom asortimanu nudi i proizvode od recikliranog pamuka bizlife.rs 10.7.2024.

ЛИФТИНГ ОБРВА м [према енгл. brow lift] *козметика*

Такође и: **ЛАМИНАЦИЈА** — Lifting obrva mogu da koriste skoro svi, bez obzira na gustinu prirodnih obrva, debljinu ili boju dlačica. alexandar-cosmetics.com 6.6.2023.

ЛОЈАЛИСТ(А) м *политика*

назив за припадника Српске напредне странке који безусловно подржава њену политику и лидере, спреман да учини све што се од њега затражи (у српском политичком дискурсу крајем 2024, током 2025). — Lojalista је напредњак вишег рanga. Он припада или директно кругу око Александра и Андреја Вучића или је део екипе nekог од њихових прворазредних вазала као што су Мило Вучевић, Бранко Маловић или Сiniша Мали, објашњава за Данас Драгомир Анђелковић, политички аналитичар... danas.rs 9.1.2025. Како другачије назвати причу о „lojalistима“, тајној фракцији унутар SNS којој припада и његов брат Андреј Вучић, а која је, према председниковим речима, екстремна чак и за његов укус. nova.rs 2.1.2025.

МАЈКА ФИРМА *економија*

матично предузеће које поседује и контролише друго предузеће тзв. ћерку фирму. — 'Gaspromnјeft' i 'Gasprom' као мајка фирма имају преко 50 одсто rts.rs 28.03.2025. Питам се зашто се професорка Даница Поповић неочекивано укључила у дебату о теми коју, очигледно, не познаје то јест о томе да ли је и колико Управни одбор Акционарског друштва Политика (мајка фирма) био упознат и могао да утиче на целокупни процес продаје дела власништва ВАЦ-а над компанијом Политика новине и магацини (ћерка фирма). politika.rs 3.10.2012.

МАНИФЕСТОВАЊЕ с

глаголска именица од манифестовати. — Manifestovanje је постало популарно током пандемије на Тиктоку са милијардама прегледа, укључујући популарну методу 3-6-9, која захтева да запишете своје жеље три пута ујутру, шест пута по подне и девет пута пре спавања. nedeljnik.rs 30.11.2024. Manifesto-

vanje novca se ne razlikuje od drugih stvari koje želite da privučete. [direktno.rs 5.3.2024.](#)

манифестовати свр. и несвр. [према енгл. to manifest]

снагом ума, фокусирањем и визуализацијом, призувати и остваривати нешто жељено. — Internet je pun svedočenja, uglavnom tinejdžera i adolescenata, o tome kako su uspeali da „manifestuju“ bolje ocene. [zena.blic.rs 19. нов. 2021.](#) Klinci danas uveravaju sebe i druge da su manifestovali sve što žele. [zena.blic.rs 19.11.2021.](#) “Manifestovati”, znači sanjati ili želeti da se nešto desi. [nedeljnik.rs 30.11.2024.](#) Prema Zakonu privlačnosti, možete privući sve što dosledno i suvislo pokušavate manifestovati. [direktno.rs 5.4.2024.](#) Kako manifestovati željeno? [svetizamaterije.com \(у наслову\) 9.9.2022.](#) Manifestuju se dobre ocene, dečko, novac, inspiracija... baš sve. [zena.blic.rs 19.11.2021.](#)

маносфера ж [енгл. manosphere] *дигиталне технологије, друштво*

онлајн заједница која на својим веб-сајтовима, блогovima и форумима промовише мушку улогу у друштву, бори се за права мушкараца, исказујући критички и негативан став према феминизму и савременим друштвеним нормама. — Manosfera je mreža online zajednica koje dele uverenja o superiornosti muškaraca i neretko mržnji prema ženama. [021.rs 27.3.2025.](#)
• као придев: *који се односи на маносферу.* — Coach Red Pill nije bio uopste glup čovek, u njegovim, istina duboko mizoginim manosfera nastupima se videlo da je inteligentan, namazan i visokoobrazovan lik. [vasudeva.forumburundi.com 20.4.2022.](#) Serija 'Adolescencija': Kako je manosfera postala mejnstrim [bbc.com 30.3.2025.](#)

мармелада ж *козметика*

ново значење: *козметички препарат густе, геласте или желатинасте структуре који се користи за негу коже или убрзавање тамњења.* — Pored krema, u ponudi su marmelade, kao i preparati za posle sunčanja. [drmax.rs](#) Marmelada za izuzetno brzo i intenzivno postizanje privlačno preplanulog tena [dm.rs](#) Marmelada za sunčanje postala je nezaobilazan deo letnje rutine mnogih koji žele da postignu preplanuli ten. [n1info.rs 4.1.2025.](#)

мача ж [енгл. matcha, из јапанског] *пиће*

• *зелени чај у праху који се добија нарочитим поступком кувања листова на пари и потом сушења, користи се за прављење чаја и као арома у десертима; ароматичан напитак, чај, направљен мешањем овог*

праха са врелом водом, који се традиционално користи у јапанској култури. — Hatanaka каже да се мача традиционално пијучка у малим количинама: „Не користи се више од једне кашичице маче по шолјци“. [n1info.rs 15.5.2021.](#) Мача (matcha) врhunski јапански зелени чај у праху. Дobar је избор за детоксикацију и мршављенје. [biospajz.rs](#) • као придев: *који се састоји од маче, који је направљен од маче.* — Iако постоји вековима, популарност мача праха тренутно расте. Постоји неколико разлога зашто се то догађа. [n1info.rs 15.5.2021.](#) Пажљиво припремљена у облику чаја, кекса, веганских matcha залогaja или као основа нашег latea или као dodatak jutarnjem smutiju, сматра се драгоценом superhranom. [dm.rs](#)

месец-бокс [енгл. message box] *политика, колоквијално*

унапред припремљене, договорене поруке, тезе и кључни ставови које представници политичких странка (посебно они који обављају јавне функције) користе у комуникацији с јавношћу, усаглашене партијске поруке које се систематски пласирају у јавност. — Najnovija порука из “mesidž boksa” naprednjaka је кампања “Vučiću verujem”, nastala neposredno nakon još једне Vučićeve најаве referenduma о poverenju samom seби. [vreme.com 29.1.2025.](#) Опозиција је, чини се, nespремна на takav njegov potez, s gнушањем odbila да учествује у организацији savetodavnog referenduma што у mesidž boksу već glasi – “opoziciji sam ponudio да me smene, али они nisu hteli iако imaju većину, ne znam šta sad hoće” или “opozicija želi sve osim да se грађани izjasne, jer се toga плаши” [danas.rs 16.1.2025.](#) „Њихов месец бокс подрамева „рад, а не рат“ који наводно заговара опозиција, а што није тачно ...“, закључује Здравко Понош. [srbin.info 29.11.2024.](#) Уpravo се на седници Skupštине, pred našim очима, raspao plan Ane Brnabić да кроз нови ‘mesidž boks’, s kojim је startovala на Heriju, pokuša да избегне njeno održavanje. [youtube.com \(у изјави Маринике Тепић\) 30.9.2024.](#) Potpuno је neважно šta mlađahni predsednik UO RTS govori о meni. Rečnik који користи podseća на rečnik njegovih kolega Rističevićа i Vulina. Јedan је то тим, isti „mesidž boks“, iste mete за odstrel, isti gazda. [danas.rs 20.4.2017.](#) Da li imate neku vrstu dogovora у partiji, šta је sve važno saopštiti на press konferenciji? Obično nemamo у stranci mesidž boks (message box), mada znam да marketinški stručnjaci то препорукују. [zenskestudije.org.rs \(D.Subotički, Tiha većina, Kikinda 2013\)](#)

месна дијета *здравље*

Такође и: **карнивор дијета** — Dijeta mesoždera или месна дијета све више добија на популарности и односи се на конзумацију искључиво производа животињског порекла. [hellomagazin.rs 3.1.2025.](#) Једна од честих и прилично уобичајених заблуда код скидања килограма је да месо никако не може да помогне код

mršavljenja. Mesna dijeta dokazuje upravo suprotno, rezultati su očigledni i idu joj u prilog. zena.blic.rs 4.3.2021.

МИЉОКАЗ м [према енгл. milestone]

ново значење: *значајан догађај у развоју, контролна тачка за праћење тога развоја (нпр. телесног или менталног развоја, напредовања пројекта и сл.), мајлстон.* — Miljokazi razvoja komunikativnih sposobnosti od rođenja do trećeg meseca: Socijalna i emocionalna komunikacija ... logopolis.rs Тренутна функционалност Модула је таква да се за сваки научни резултат (deliverable) и миљоказ пројекта (milestones) може дефинисати само једна временска тачка (месец) за испоруку. fondznanauku.gov.rs 28.1.2025. Праћење напретка пројекта ... Analiza putanja između miljokaza bpa.edu.rs

МИСТ м [енгл. (body) mist] *козметика*

препарат у облику аеросола воденасте структуре и благог пријатног мириса који се распршује по кожи тела ради освежења, спреј за лице (тело). — Manoard vanilla blossom body mist je svež orijentalni mist za telo sa voćnim notama, cvetom jabuke i vanile. dm.rs Ovaj mist za lice pored cveta kaktusa sadrži i još ginseng biljku. [PDRS 1.0 / make-up.rs](http://PDRS_1.0_make-up.rs) U svoju beauty rutinu uvela sam i L'Occitane mist za lice i telo sa ruzinom vodicom-trenutno osvežava kožu i predivno mirise. [PDRS 1.0 / lepotaizdravlje.rs](http://PDRS_1.0_lepotaizdravlje.rs)

МЛЕКОМАТ м *техника*

аутомат за продају свежег млека, тако што купац из аутомата директно сипа свеже млеко у своју флашу или флашу коју је купио на самом аутомату. — Млеко које можете пронаћи на нашим млекоматима је сирово (непастеризовано), пуномасно. mlekoimleko.rs "Spas za mala gazdinstva" – тако акцију са млекоматима у Београду описује њихов оснивач Марко Крсманчић. n1info.rs 25. сеп. 2023.

МОДАЛ м [енгл. modal, од лат. modus]

врста полусинтетичке вискозне тканине добијене хемијском обрадом целулозе букве. — Calvin Klein - Ženska marama od modala fashionandfriends.com Široke pantalone od modala koton.rs

МОП м [енгл. mop]

направа за чишћење подова у виду дугачке дршке за коју је причвршћена упијајућа крпа. — Морови, džogeri i brisači maxi.rs Velika web shop ponuda mopova za pranje podova. bazaar.rs